

Thực trạng triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021 - 2022

Nguyễn Thị Kiều Anh^{*1}, Hà Văn Quỳnh²,
Hồ Thị Hồng Vân³, Bùi Thanh Thủy⁴,
Trần Thị Lan⁵, Lê Trung Thành⁶

* Tác giả liên hệ

¹ Email: anhntk@vnies.edu.vn

² Email: quynhvu@vnies.edu.vn

³ Email: vanhth@vnies.edu.vn

⁴ Email: thuybt@vnies.edu.vn

⁵ Email: lantt@vnies.edu.vn

⁶ Email: thanhnt@vnies.edu.vn

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
101 Trần Hưng Đạo, Hoàn Kiếm,
Hà Nội Việt Nam

TÓM TẮT: Nghiên cứu đã khảo sát 3453 cán bộ quản lý và giáo viên về thực trạng triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021 - 2022 ở 9 tỉnh với nội dung: tập huấn sử dụng tài liệu, xây dựng kế hoạch giáo dục và triển khai tổ chức dạy học, hình thức và hiệu quả sử dụng tài liệu, phân công giáo viên dạy học nội dung giáo dục địa phương, các điều kiện đảm bảo để triển khai tài liệu, đánh giá học sinh trong dạy học nội dung giáo dục địa phương ở lớp 6. Kết quả khảo cho thấy, việc triển khai Tài liệu giáo dục địa phương ở lớp 6 năm học 2021 - 2022 tuy đã có những kết quả, thuận lợi ban đầu nhưng vẫn còn những khó khăn, bất cập trong quá trình thực hiện. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đã đưa ra một số giải pháp nhằm phát huy những kết quả đã đạt được, đồng thời khắc phục những hạn chế khó khăn. Các địa phương cần triển khai một cách linh hoạt, đồng bộ các giải pháp để thực hiện tốt nội dung giáo dục địa phương ở những năm tiếp theo.

TỪ KHÓA: Giáo dục địa phương, tài liệu giáo dục địa phương, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, trung học cơ sở.

→ Nhận bài 27/10/2022 → Nhận bài đã chỉnh sửa 22/11/2022 → Duyệt đăng 25/02/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12310205>

1. Đặt vấn đề

Theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, nội dung giáo dục địa phương gồm những vấn đề cơ bản hoặc thời sự về văn hoá, lịch sử, địa lí, kinh tế, xã hội, môi trường, hướng nghiệp,... của địa phương bổ sung cho nội dung giáo dục bắt buộc chung trong chương trình tổng thể, thống nhất thực hiện trong cả nước, nhằm trang bị cho học sinh những hiểu biết về nơi sinh sống, bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương, ý thức tự tìm hiểu và vận dụng những điều đã học để góp phần giải quyết những vấn đề của quê hương [1]. Ở cấp Trung học cơ sở, nội dung giáo dục địa phương có vị trí như một môn học được phân bổ thời gian 35 tiết/năm học [2]. Tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 được biên soạn và tổ chức thực hiện bắt đầu từ năm học 2021 - 2022 [1], [2], [3] ở tất cả các địa phương trong cả nước.

Trong năm học 2021 - 2022, các địa phương đồng thời tiến hành hai nhiệm vụ xây dựng kế hoạch thực hiện các môn học, hoạt động giáo dục lớp 6 theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 và tổ chức triển khai dạy học tài liệu giáo dục địa phương lớp 6. Trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ trên, dù có nhiều thuận lợi và thu được những kết quả ban đầu nhưng các địa phương vẫn gặp một số khó khăn, bất cập. Do đó, cần phân tích, nhận định về thực trạng việc triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 trong năm học 2021 - 2022 ở một số

địa phương đại diện các vùng miền trong cả nước, từ đó có những định hướng giải pháp phù hợp cho việc triển khai thực hiện nội dung này trong những năm học tiếp theo. *Bài viết này thể hiện một phần kết quả nghiên cứu của Nhiệm vụ thường xuyên theo chức năng của Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam: “Nghiên cứu thực trạng triển khai tài liệu giáo dục địa phương theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 - Năm 2022: Cấp Trung học cơ sở - Lớp 6”. Mã số: V2022-18TX.*

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khảo sát thực trạng triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021 - 2022

2.1.1. Mục tiêu khảo sát

Tìm hiểu thực trạng triển khai Tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021 - 2022 từ góc độ của cán bộ quản lý và giáo viên ở các cơ sở giáo dục về các vấn đề tập huấn sử dụng tài liệu, xây dựng kế hoạch giáo dục, hình thức sử dụng tài liệu, phân công giáo viên, các điều kiện đảm bảo và đánh giá học sinh, từ đó làm cơ sở thực tiễn cho việc đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả triển khai nội dung giáo dục địa phương trong các nhà trường trong các năm học tiếp theo.

2.1.2. Đối tượng khảo sát

Đối tượng được nhóm nghiên cứu lựa chọn khảo sát

là 3453 cán bộ quản lý, giáo viên ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn 9 tỉnh bao gồm: Hòa Bình, Phú Thọ, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Yên Bái, Quảng Bình, Đắk Lắk, Ninh Thuận, Kiên Giang.

2.1.3. Kết quả khảo sát

a. Thực trạng về tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương lớp 6

- Về hình thức tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương lớp 6

Theo kết quả phân tích ở Bảng 1, cán bộ quản lý và giáo viên tham gia tập huấn bằng hình thức trực tuyến là cao nhất, chiếm tỉ lệ 43.4%, kết hợp cả hai hình thức trực tuyến và trực tiếp chiếm tỉ lệ 36.8%. Hình thức tập huấn trực tiếp chiếm tỉ lệ nhỏ (19.8%). Kết quả khảo sát trên đã thể hiện đúng thực trạng tập huấn trong bối cảnh diễn ra dịch COVID-19, hình thức tập huấn trực tuyến sẽ là giải pháp an toàn cho người tham gia tập huấn.

Bảng 1: Mức độ tham gia các hình thức tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương lớp 6

Hình thức tập huấn	Số lượng	Tỉ lệ %
Trực tuyến	1498	43.4
Trực tiếp	684	19.8
Kết hợp cả hai hình thức trên	1271	36.8

- Về mức độ hiệu quả của các hình thức tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương

Phân tích giá trị trung bình về mức độ hiệu quả của

các hình thức tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương ở Bảng 2 cho thấy giá trị trung bình của hai hình thức tập huấn trực tiếp và kết hợp cả hai hình thức đều có giá trị 3.04. Điều đó thể hiện rằng, hình thức tập huấn trực tiếp và kết hợp cả hai hình thức đã được cán bộ quản lý và giáo viên đánh giá ở mức “hiệu quả” và đang tiến đến mức “rất hiệu quả”. Đối với hình thức tập huấn trực tuyến có giá trị trung bình là 2.75. Điều này có nghĩa là hình thức tập huấn trực tuyến được cán bộ quản lý và giáo viên đánh giá ở trên mức “hiệu quả một phần” và tiến sát với mức “hiệu quả”. Như vậy, theo kết quả khảo sát đề tập huấn tài liệu giáo dục địa phương có hiệu quả cần triển khai hình thức trực tiếp hoặc hình thức kết hợp cả trực tiếp và trực tuyến.

b. Thực trạng về việc phân công giáo viên dạy nội dung giáo dục địa phương

Phân tích kết quả khảo sát ở Bảng 3 về mối quan hệ giữa “Chuyên môn được đào tạo” và “Nội dung giáo dục địa phương được phân công” của giáo viên cho thấy ở các nhà trường đã phân công giáo viên dạy các nội dung giáo dục địa phương tương đối phù hợp với chuyên môn được đào tạo. Trong đó, 771/1179 (khoảng 65,4%) giáo viên môn Ngữ văn dạy nội dung Văn hóa, 438/660 (khoảng 66,4%) giáo viên môn Lịch sử dạy nội dung Lịch sử địa phương, 438/513 (khoảng 85,4%) giáo viên Địa lí được phân công dạy nội dung Địa lí, Kinh tế, 110/239 (khoảng 46%) giáo viên môn Giáo dục công dân được phân công dạy nội dung Chính trị, xã hội, 196/344 (khoảng 57%) giáo viên môn Sinh học được phân công dạy nội dung môi trường trong nội dung giáo dục địa phương lớp 6. Do đó, việc phân công giáo viên dạy các nội dung giáo dục địa phương

Bảng 2: Giá trị trung bình về mức độ hiệu quả của các hình thức tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương

	Tổng số	Giá trị nhỏ nhất	Giá trị lớn nhất	Giá trị Trung bình	Độ lệch chuẩn
Trực tuyến	3453	1	4	2.75	0.637
Trực tiếp	3453	1	4	3.04	0.580
Kết hợp cả 2 hình thức trên	3453	1	4	3.04	0.603

Bảng 3: Mối quan hệ giữa “Chuyên môn được đào tạo” và “Nội dung giáo dục địa phương được phân công”

		Nội dung giáo dục địa phương được phân công					Tổng	
		Văn hóa	Lịch sử	Địa lí, kinh tế	Hướng nghiệp	Chính trị, xã hội		Môi trường
Chuyên môn được đào tạo	Ngữ văn	771	168	19	58	32	21	1069
	Lịch sử	10	438	16	6	6	0	476
	Địa lí	6	9	438	6	2	7	468
	Sinh học	17	0	15	39	8	196	275
	Giáo dục công dân	23	28	1	19	110	9	190
	Chuyên môn khác	352	17	24	390	81	111	975

đúng với chuyên môn chiếm tỉ lệ khá cao. Điều này sẽ thuận lợi cho giáo viên khi tổ chức dạy học và hiệu quả dạy học sẽ được nâng cao. Nội dung về hướng nghiệp không có giáo viên chuyên trách, vì vậy các nhà trường đã phân công giáo viên của các môn học khác nhau đảm nhận, chủ yếu là giáo viên thuộc các chuyên môn khác ngoài các môn học đã được đề cập ở trên. Việc phân công này cũng sẽ thuận lợi cho tổ chức cân đối thời lượng dạy học của các giáo viên trong nhà trường.

Phân tích kiểm định Chi-square về mối quan hệ giữa biến “Chuyên môn được đào tạo” và “Nội dung giáo dục địa phương được phân công” ở Bảng 4 cho thấy, giá trị Sig < 0.05, do đó có sự khác biệt giữa hai biến “chuyên môn được đào tạo” và “nội dung giáo dục địa phương được phân công”. Điều đó thể hiện rằng, một số giáo viên đã được phân công dạy nội dung giáo dục địa phương chưa phù hợp về chuyên môn. Điều này cần có sự rà soát, điều chỉnh phân công hợp lí ở các nhà trường để nâng cao hiệu quả dạy học nội dung giáo dục địa phương.

Bảng 4: Kiểm định Chi-Square

	Giá trị	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7290.937a	25	0.000

c. Thực trạng xây dựng kế hoạch và tổ chức dạy học nội dung giáo dục địa phương lớp 6

- Về xây dựng kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương

Kết quả khảo sát ở Bảng 5 cho thấy, kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương theo phương thức dạy riêng từng chủ đề/bài học theo tài liệu chiếm 59.4%; lựa chọn nội dung phù hợp để tích hợp vào các chuyên đề tích hợp liên môn chỉ chiếm 6.7%, sử dụng cả hai phương thức dạy riêng và tích hợp nội dung này chiếm 33.9%. Như vậy, khi xây dựng kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương, các nhà trường đã thực hiện đúng quan điểm chỉ đạo của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, coi nội dung này tương đương các môn học khác và cũng linh hoạt trong việc lựa chọn nội dung phù hợp để tích hợp vào các chuyên đề có liên quan của các môn học khác.

Bảng 5: Kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương lớp 6

Phương thức	Số lượng	Tỉ lệ %
1 Lựa chọn nội dung phù hợp để tích hợp vào các chuyên đề tích hợp liên môn	231	6.7
2 Dạy riêng từng chủ đề/bài học theo tài liệu	2052	59.4
3 Cả hai phương thức trên	1170	33.9

- Về mức độ phù hợp của phương thức triển khai tài liệu giáo dục địa phương

Phân tích số liệu ở Bảng 6 về mối quan hệ vị trí công tác trong việc Xây dựng kế hoạch dạy học, ta thấy việc xây dựng kế hoạch dạy học các nội dung trong tài liệu giáo dục địa phương giữa cán bộ quản lí và giáo viên như sau: Lựa chọn nội dung phù hợp để tích hợp vào các chuyên đề tích hợp liên môn: Cán bộ quản lí: 21/563 (khoảng 3.73%); Giáo viên: 210/2890 (khoảng 7.27%). Dạy riêng từng chủ đề/bài học theo tài liệu: Cán bộ quản lí: 372/563 (khoảng 66.07%); Giáo viên: 1680/2890 (khoảng 58.13%). Cả hai phương thức dạy riêng và tích hợp: Cán bộ quản lí: 170/563 (khoảng 30.20%); Giáo viên 1000/2890 (khoảng 34.6%). Kiểm định sự khác biệt Chi-square ở bảng 7 cho thấy, Sig. = 0.000 < 0.05, điều đó thể hiện, nhận định về việc xây dựng kế hoạch dạy học có sự khác nhau cán bộ quản lí và giáo viên. Điều này cho thấy, cần có sự thống nhất trong công tác chỉ đạo việc xây dựng kế hoạch dạy học giữa cán bộ quản lí và giáo viên để nâng cao hiệu quả dạy học nội dung giáo dục địa phương trong những năm học tiếp theo.

Bảng 6: Kiểm định mối quan hệ giữa vị trí công tác và xây dựng kế hoạch dạy học

Số lượng	Xây dựng kế hoạch dạy học			Tổng số	
	1	2	3		
Vị trí công tác	Cán bộ quản lí	21	372	170	563
	Giáo viên	210	1680	1000	2890

Bảng 7: Chi-Square Tests

	Giá trị	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16.512 ^a	2	0.000

d. Về thực trạng sử dụng tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 trong quá trình dạy học

Kết quả khảo sát cho thấy, tỉ lệ giáo viên luôn luôn sử dụng toàn bộ nội dung trong tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 chiếm tới 82%, thỉnh thoảng sử dụng toàn bộ tài liệu khoảng 16.4%, hiếm khi và không bao giờ chỉ chiếm 1.6%. Tỉ lệ giáo viên lựa chọn thêm tài liệu, ngữ liệu khác ngoài tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 ở mức độ luôn luôn khoảng 50.8%, ở mức độ thỉnh thoảng là 46.4 %, hiếm khi và không bao giờ chỉ chiếm 2.9%. Tài liệu giáo dục địa phương lớp 6 được biên soạn và đưa vào dạy học trong năm học này là những nội dung đặc trưng của từng tỉnh. Tuy nhiên, ngoài những nội dung đặc trưng chung nhất của tỉnh, mỗi địa

phương nhỏ trong tỉnh (huyện, thành phố, xã, làng, ...) lại có những nội dung riêng tương ứng. Từ kết quả khảo sát trên cho thấy, đa số giáo viên đã thực hiện tổ chức dạy học theo chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo [2], có chọn thêm tài liệu, ngữ liệu khác ngoài tài liệu giáo dục địa phương để tổ chức dạy học ở các mức độ khác nhau. Tuy nhiên, trong những năm học tiếp theo, cán bộ quản lý cần chỉ đạo và hướng dẫn giáo viên chủ động hơn trong việc nghiên cứu tài liệu của tỉnh ban hành và bổ sung thêm những nội dung tương ứng của từng địa phương - nơi đối tượng học sinh học trực tiếp học tập để giúp các em hiểu rõ hơn quê hương của mình.

e. Thực trạng về các điều kiện đảm bảo để triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6

Phần lớn các điều kiện đảm bảo đưa ra đều được nhận định đã được trang bị một phần cho giáo viên ở các nhà trường (giá trị trung bình từ 2.43 đến 2.98). Trong đó, điều kiện được đảm bảo tốt nhất là việc “Có sự phối hợp tốt giữa nhà trường với phụ huynh học sinh khi triển khai nội dung giáo dục địa phương” (giá trị trung bình 2.98) (Bảng 8). Đây là điều kiện rất thuận lợi cho hoạt động dạy học nội dung giáo dục địa phương của giáo viên và học sinh. Tuy nhiên, các điều kiện này chưa đáp ứng đủ cho việc dạy nội dung này. Một số địa phương chưa được cung cấp đầy đủ tài liệu cho giáo viên và học sinh, chưa được trang bị đầy đủ phương tiện dạy học, giáo viên phải tự chuẩn bị. Số lượng giáo viên đảm nhiệm nội dung giáo dục địa phương cũng chưa được đảm bảo. Ở một số địa phương, cơ sở vật chất - thiết bị dạy học vẫn chưa đáp ứng được tốt yêu cầu đổi mới

giáo dục và yêu cầu thiết trong thời đại phát triển nhanh về khoa học kĩ thuật.

Trong phần câu hỏi mở, một số ý kiến khác về khó khăn được chỉ rõ: Các phương tiện dạy học nội dung giáo dục địa phương chưa được trang bị đầy đủ, tài liệu được cung cấp muộn so với thời điểm năm học bắt đầu, có những chủ đề giáo viên và học sinh không đủ kinh phí để tham gia trải nghiệm, tìm hiểu, hoạt động thực nghiệm cho học sinh,...Do đó, để giải quyết thực trạng này cần có phân công giáo viên có chuyên môn phù hợp, cân đối thời lượng giảng dạy, cung cấp đủ tài liệu cho giáo viên và học sinh, thiết bị dạy học cho giáo viên trong năm học tới để đảm bảo hiệu quả dạy học nội dung giáo dục địa phương.

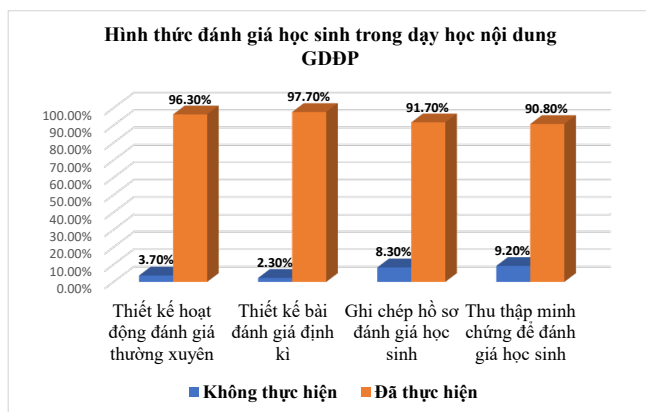
g. Thực trạng về đánh giá học sinh trong dạy học nội dung giáo dục địa phương

Phân tích Biểu đồ 1 cho thấy, trong quá trình dạy học nội dung giáo dục địa phương, giáo viên đã thực hiện đúng định hướng đánh giá kết quả giáo dục mà Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đã đưa ra. Giáo viên đã sử dụng cả hình thức đánh giá định tính và định lượng thông qua đánh giá thường xuyên, định kì. Cụ thể: 96.3% giáo viên đã thiết kế hoạt động đánh giá thường xuyên; 97.7% giáo viên đã thiết kế bài đánh giá định kì; 91.7% giáo viên đã ghi chép hồ sơ để đánh giá học sinh; 90.8% giáo viên đã thu thập minh chứng để đánh giá học sinh. Như vậy, trong năm học đầu tiên triển khai dạy học tài liệu giáo dục địa phương lớp 6, giáo viên đã bước đầu thực hiện đúng tinh thần định hướng về đánh giá kết quả học tập của học sinh với 4 hình thức đánh

Bảng 8: Giá trị trung bình về thực trạng các điều kiện đảm bảo để triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6

	Tổng số	Giá trị nhỏ nhất	Giá trị lớn nhất	Giá trị trung bình	Độ lệch chuẩn
Số lượng giáo viên đáp ứng tốt cho việc triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6.	3453	1	4	2.93	0.609
Cung cấp đầy đủ tài liệu dạy học giáo dục địa phương cho giáo viên.	3453	1	4	2.96	0.650
Cung cấp đủ số lượng tài liệu giáo dục địa phương cho học sinh.	3453	1	4	2.89	0.731
Cung cấp các tài liệu bổ trợ.	3453	1	4	2.82	0.754
Được trang bị đầy đủ các phương tiện dạy học cần thiết để dạy học giáo dục địa phương.	3453	1	4	2.91	0.692
Không được trang bị đầy đủ phương tiện dạy học, tôi phải tự chuẩn bị.	3453	1	4	2.43	0.922
Có sự phối hợp tốt giữa nhà trường với các tổ chức văn hóa (Làng nghề, di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, bảo tàng) khi triển khai giáo dục địa phương.	3453	1	4	2.92	0.675
Có sự phối hợp tốt giữa nhà trường với phụ huynh học sinh khi triển khai giáo dục địa phương.	3453	1	4	2.98	0.612
Điều kiện khác	3453	1	4	2.66	0.854

Biểu đồ 1: Hình thức đánh giá học sinh trong dạy học nội dung giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021 - 2022

giá [3]. Việc kết hợp nhiều hình thức đánh giá sẽ giúp việc đánh giá học sinh toàn diện, chính xác. Tuy tỉ lệ giáo viên chưa sử dụng 4 hình thức đánh giá này ở mức thấp từ 2.3 % đến 9.2 % nhưng điều đó cũng tác động đến việc đánh giá kết quả học tập của học sinh. Theo chúng tôi, trong những năm học tiếp theo, cán bộ quản lý và giáo viên cần xây dựng kế hoạch đánh giá học sinh đầy đủ, chi tiết và thực hiện ngay từ đầu năm học để đảm bảo việc đánh giá học sinh được toàn diện, đầy đủ và chính xác.

Nhận xét chung: Qua khảo sát thực trạng triển khai nội dung giáo dục địa phương lớp 6 năm học 2021-2022, chúng tôi nhận thấy một số vấn đề như sau:

- Về tập huấn sử dụng tài liệu giáo dục địa phương lớp 6: Năm học 2021-2022, do ảnh hưởng của COVID-19, hình thức tập huấn chủ yếu là trực tuyến và kết hợp cả hai hình thức (trực tuyến và trực tiếp). Về đơn vị tổ chức tập huấn: số giáo viên và cán bộ quản lý tham gia tập huấn triển khai tài liệu giáo dục địa phương cấp trường khá lớn (77.9%), tiếp đó là cấp Phòng (60%). Tập huấn cấp Sở số lượng giáo viên và cán bộ quản lý tham gia còn hạn chế, chỉ 54.5%. Về nội dung tập huấn, hơn 75% giáo viên và cán bộ quản lý tham gia khảo sát đã được tập huấn về các cấu trúc, nội dung của chương trình, tài liệu, về cách thức vận dụng các phương pháp hình thức tổ chức dạy học và thiết kế kế hoạch bài dạy giáo dục địa phương lớp 6.

2) Về xây dựng kế hoạch và tổ chức dạy học tài liệu giáo dục địa phương lớp 6: Khoảng 75% các nhà trường đã tổ chức xây dựng và triển khai kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương (lựa chọn nội dung chủ đề/bài học để dạy riêng hay tích hợp cần được thực hiện ngay từ đầu năm học và giữa học kì I. Tuy nhiên, còn khoảng 25% các nhà trường bắt đầu tổ chức triển khai dạy học nội dung giáo dục địa phương vào học kì II, do chưa được cung cấp tài liệu. Điều này là khó khăn lớn với nhà trường trong năm học 2021-2022.

- Về các điều kiện đảm bảo để triển khai tài liệu giáo dục địa phương lớp 6: Phần lớn các điều kiện đảm bảo đưa ra đều được nhận định đã được trang bị một phần cho giáo viên ở các nhà trường. Tuy nhiên, các điều kiện này chưa đáp ứng đủ cho giáo viên, vẫn còn một số địa phương chưa được cung cấp đầy đủ tài liệu giáo viên và học sinh, không được trang bị đầy đủ phương tiện dạy học, giáo viên phải tự chuẩn bị, số lượng giáo viên đảm nhiệm nội dung giáo dục địa phương cũng chưa được đảm bảo. Do đó, để giải quyết thực trạng này cần phân công giáo viên có chuyên môn phù hợp; cân đối thời lượng giảng dạy; cung cấp đủ tài liệu cho giáo viên và học sinh, thiết bị dạy học cho giáo viên trong thời gian tới để đảm bảo hiệu quả dạy học nội dung.

2.2. Đề xuất một số giải pháp hỗ trợ việc triển khai tài liệu giáo dục địa phương trong những năm học tiếp theo

2.2.1. Về tập huấn giáo viên

Tổ chức tập huấn cho tất cả các cán bộ quản lý và giáo viên tham gia giảng dạy tài liệu giáo dục địa phương theo hình thức trực tiếp hoặc kết hợp trực tiếp với trực tuyến. Việc tập huấn cần thực hiện ở hai cấp:

- Cấp tỉnh: Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức tập huấn cho cán bộ quản lý của Sở Giáo dục và Đào tạo, các phòng Giáo dục và Đào tạo, các trường về thực hiện kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương, hướng dẫn xây dựng kế hoạch dạy học nội dung giáo dục địa phương phù hợp với nhà trường, kế hoạch bài dạy, tổ chức hoạt động học; hướng dẫn kiểm tra, đánh giá nội dung giáo dục địa phương.

- Cấp huyện/thành phố: Sau bồi dưỡng cấp tỉnh, các Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện, thành phố tổ chức bồi dưỡng cấp huyện, thành phố cho giáo viên chuẩn bị dạy tài liệu giáo dục địa phương theo các nội dung, định hướng đã được bồi dưỡng tại cấp tỉnh. Sau bồi dưỡng, các giáo viên được trang bị thêm những kiến thức cần thiết, gợi mở thêm một số phương pháp dạy học phù hợp với việc thực hiện nội dung giáo dục địa phương trong các nhà trường. Nhờ đó, việc dạy học tài liệu giáo dục địa phương sẽ được chú ý, quan tâm hơn, chất lượng giờ học cũng sẽ được nâng cao.

2.2.2. Phân công giáo viên dạy tài liệu giáo dục địa phương

Căn cứ vào nội dung giáo dục địa phương, hiệu trưởng phân công giáo viên dạy học các chủ đề phù hợp với năng lực chuyên môn của giáo viên. Ưu tiên bố trí giáo viên có năng lực, nhiệt tình, năng động và có khả năng ứng dụng tốt công nghệ thông tin. Sở cũng lưu ý các trường phân công giáo viên cần có chiến lược cho những năm tiếp theo. Căn cứ năng lực giáo viên, số lượng và cơ cấu giáo viên hiện có để bố trí, sắp xếp giáo viên dạy nội dung giáo dục địa phương cho phù hợp với thực tiễn nhà trường.

2.2.3. Xây dựng kế hoạch và tổ chức dạy học nội dung giáo dục địa phương

a. Xây dựng kế hoạch giáo dục nhà trường

- Sở Giáo dục và Đào tạo tích cực chỉ đạo các đơn vị nhà trường gắn việc tổ chức dạy học nội dung giáo dục địa phương với việc xây dựng kế hoạch phát triển kế hoạch giáo dục nhà trường. Cơ sở giáo dục xây dựng kế hoạch thực hiện nội dung giáo dục địa phương linh hoạt, phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh cụ thể của địa phương, đảm bảo mục tiêu và chất lượng giáo dục.

- Kế hoạch dạy học phù hợp với điều kiện của nhà trường và các môn học liên quan, tạo thuận lợi cho học sinh liên hệ vận dụng nội dung kiến thức đã học trong các môn học với thực tiễn địa phương.

- Cán bộ quản lý chỉ đạo, hướng dẫn tổ chuyên môn, giáo viên các môn học xây dựng kế hoạch dạy học, biên soạn kế hoạch dạy học theo đúng chương trình và các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc xây dựng, tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục của nhà trường [5] và các hướng dẫn liên quan của Sở Giáo dục và Đào tạo.

- Cán bộ quản lý cần chỉ đạo và hướng dẫn giáo viên chủ động hơn trong việc nghiên cứu tài liệu của tỉnh ban hành và bổ sung thêm những nội dung tương ứng của từng địa phương - nơi đối tượng học sinh trực tiếp học tập để giúp các em hiểu rõ hơn quê hương của mình.

- Các tổ chuyên môn duyệt và quản lý kế hoạch dạy học của giáo viên.

b. Xây dựng kế hoạch giảng dạy

- Giáo viên chủ động tìm tòi, nghiên cứu kỹ tài liệu về giáo dục địa phương của tỉnh đã ban hành, đặc biệt chú ý phần *Hướng dẫn sử dụng tài liệu*, sưu tầm thêm tư liệu dạy học ngoài tài liệu hướng dẫn, xây dựng kế hoạch dạy học chi tiết. Khi xây dựng kế hoạch dạy học cần chú ý kết hợp phương pháp dạy học truyền thống với các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực như hợp tác nhóm, đóng vai, trò chơi học tập...; tăng cường các hoạt động thực hành, trải nghiệm, tham quan dã ngoại, dự án tuyên truyền, hoạt động kết nối cộng đồng...; chú ý đến tích tích hợp, liên môn trong dạy học nội dung giáo dục địa phương.

- Giáo viên chủ động sử dụng tài liệu ở từng chủ đề/bài học (sử dụng toàn bộ nội dung có trong tài liệu hay tìm kiếm, lựa chọn bổ sung thêm tài liệu, ngữ liệu khác).

- Xây dựng kế hoạch kết nối với các tổ chức xã hội khác và cộng đồng.

Tăng cường phối hợp với cha mẹ học sinh, chính quyền địa phương, các tổ chức, các nhân có liên quan để tổ chức cho học sinh thực hiện các hoạt động trong và ngoài nhà trường; linh hoạt, chủ động cập nhật các tư liệu, thông tin, vấn đề mang tính thời sự tại địa phương.

Mời các nghệ nhân, già làng, trưởng bản, người am

hiểu các lĩnh vực liên quan đến các chủ đề trong tài liệu giáo dục địa phương thuộc cấp học, lớp học đến nói chuyện, giao lưu, giảng dạy.

Tăng cường các hoạt động trải nghiệm sáng tạo, trải nghiệm hướng nghiệp ngoài nhà trường cho học sinh trong quá trình giảng dạy (bảo tàng, thư viện, nhà văn hóa, di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh, làng nghề...).

2.2.4. Điều kiện đảm bảo để triển khai tài liệu giáo dục địa phương

- Cung cấp đủ tài liệu cho giáo viên, học sinh thiết bị dạy học cho giáo viên ngay từ đầu năm học. Các trường học nâng cấp hệ thống máy tính và mạng Internet, thiết bị âm thanh, trình chiếu.

- Cung cấp hệ thống tài liệu dưới nhiều dạng: bản in, bài giảng PowerPoint, video clip, đĩa DVD, VCD, phần mềm dạy học, tranh, ảnh, video minh họa về các chủ đề lễ hội, văn học dân gian, sản phẩm nghề truyền thống.

- Khuyến khích, động viên, tạo điều kiện cho giáo viên tự làm thiết bị dạy học nói chung, trong đó có nội dung giáo dục địa phương.

- Thiết lập phòng tranh minh chứng, phòng trưng bày sản phẩm địa phương,...

2.2.5. Đánh giá học sinh trong dạy học nội dung giáo dục địa phương

- Xây dựng kế hoạch cụ thể, chi tiết về việc kiểm tra đánh giá từ đầu năm học và thống nhất triển khai đồng bộ ở tất cả các giáo viên trong năm học để đảm bảo độ chính xác và công bằng với mọi học sinh (các hình thức đánh giá: đánh giá thường xuyên, đánh giá định kì, ghi chép hồ sơ, thu thập minh chứng; nội dung đánh giá,..).

- Thực hiện đúng theo hướng dẫn của Công văn 2613/BGDĐT-GDTrH/2021 về việc triển khai thực hiện Chương trình Giáo dục trung học năm học 2021-2022; Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12 tháng 12 năm 2011 và Thông tư số 26/ 2020/TT- BGDĐT sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy chế đánh giá xếp loại học sinh trung học cơ sở và trung học phổ thông, các văn bản hướng dẫn khác của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

- Giáo viên dạy học chủ đề nào thực hiện kiểm tra đánh giá thường xuyên đối với chủ đề đó theo kế hoạch. Bài kiểm tra, đánh giá định kì được xây dựng phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường; Nội dung kiểm tra đánh giá bao gồm nội dung các chủ đề đã dạy học đến thời điểm kiểm tra đánh giá [4].

- Khuyến khích thực hiện việc kiểm tra, đánh giá định kì thông qua bài thực hành, dự án học tập. Kết quả học tập nội dung giáo dục địa phương được ghi vào hồ sơ của học sinh phù hợp theo hướng dẫn thông tư quy định, với các mức: Đạt/Không đạt.

3. Kết luận

Giáo dục địa phương là nội dung không thể tách rời trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Ở cấp Trung học cơ sở, nội dung giáo dục địa phương được coi như một môn học được phân bổ thời gian 35 tiết/năm học. Chính vì vậy, cần phải có một khung nội dung chung, mang tính tổng thể toàn cấp phổ thông từ cấp Tiểu học, Trung học cơ sở đến Trung học phổ thông, đảm bảo tính logic, sự phát triển tuyến tính liên mạch giữa các cấp học và lớp học. Nội dung và tài liệu ban hành cần đảm bảo tính thực tiễn của địa phương, đảm bảo tính khoa học, sư phạm, phù hợp với đặc điểm tâm lý, trình độ nhận thức của học sinh, không gây quá tải cho học sinh và đáp ứng yêu cầu giáo dục và phát triển nhân lực của địa phương. Thực hiện dạy học tốt nội

dung giáo dục địa phương sẽ góp phần bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương, ý thức tự tìm hiểu, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hoá của quê hương, đất nước và vận dụng những điều em đã học để góp phần giải quyết những vấn đề thực tiễn của địa phương học sinh. Việc tổ chức dạy học nội dung giáo dục địa phương cần có sự chỉ đạo, linh hoạt từ các cấp quản lý giáo dục (Sở, Phòng Giáo dục và Đào tạo, cán bộ quản lý, ...) để nhà trường và giáo viên chủ động trong việc xây dựng kế hoạch dạy học, lựa chọn nội dung, phương thức dạy học, phương tiện dạy học, thời gian, không gian phù hợp với hoàn cảnh, điều kiện thực tế tại nhà trường để đảm bảo mục tiêu giáo dục và các yêu cầu cần đạt về phẩm chất, năng lực của học sinh cấp Trung học cơ sở theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (26/12/2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông*.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (20/3/2019), *Công văn số 1106/BGDĐT-GDTrH về việc Biên soạn và tổ chức thực hiện nội dung giáo dục địa phương trong Chương trình Giáo dục phổ thông*.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (27/8/2021), *Công văn 3699/BGDĐT-GDTrH 2021 Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ Giáo dục trung học năm học 2021-2022*.
- [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (19/4/2022), *Công văn 1496/BGDĐT-GDTrH về việc Triển khai thực hiện Chương trình Giáo dục trung học năm học 2022-2023*.
- [5] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (18/12/2020), *Công văn 5512/BGDĐT- GDTrH về việc Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục của nhà trường*.
- [6] Phùng Thị Thu Trang, (2021), *Nghiên cứu thực trạng triển khai tài liệu giáo dục địa phương cấp Tiểu học theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018*, Mã số V2021.18TX.

THE CURRENT SITUATION OF IMPLEMENTING LOCAL EDUCATIONAL MATERIALS FOR GRADE 6 IN THE SCHOOL YEAR OF 2021 - 2022

Nguyen Thi Kieu Anh^{*1}, Ha Van Quynh²,
Ho Thi Hong Van³, Bui Thanh Thuy⁴,
Tran Thi Lan⁵, Le Trung Thanh⁶

* Corresponding author

¹ Email: anhntk@vnies.edu.vn

² Email: quynhvh@vnies.edu.vn

³ Email: vanhth@vnies.edu.vn

⁴ Email: thuybt@vnies.edu.vn

⁵ Email: lantt@vnies.edu.vn

⁶ Email: thanhht@vnies.edu.vn

The Vietnam National Institute of Educational Sciences
101 Tran Hung Dao, Hoan Kiem, Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *The study surveyed 3453 administrators and teachers about the current situation of implementing local educational materials for grade 6 in the school year of 2021- 2022 in nine provinces with the following content: training on using materials; developing educational plans and implementation of teaching and learning activities; forms and effectiveness of using materials; assignment of teachers to teach local educational contents; conditions to ensure the material implementation; and student assessment in teaching the content of local education in grade 6. The survey results show that the implementation of local educational materials in grade 6 in the school year of 2021- 2022 has certain advantages, but there are still difficulties in the implementation process. On that basis, the research has proposed some solutions to promote the achieved results and deal with the limitations and difficulties. Accordingly, localities need to flexibly and synchronously apply solutions for better implementation of the local educational content in the coming years.*

KEYWORDS: Local education, local educational materials, General Education curriculum 2018, secondary school.